

Dotaz: V souvislosti s účinností NOZ, vyvstává problém s tím, jak postupovat v roce 2014 při odškodňování zaměstnanců v souvislosti s poškozením zdraví při plnění pracovních úkolů. V ustanovení § 3080 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v bodě 237 a 238 je uvedeno, že se ruší vyhláška č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění.

V zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce je v ustanovení § 394 odst. 2 stanoveno, že do nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění (zákon č. 266/2006 Sb.) se postupuje podle vyhlášky 440/2001 Sb., ve znění vyhlášky 50/2003 Sb.

Obdoba je i v zákoně č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kde se rovněž uvádí, že do vydání vyhlášky k provedení § 104 odst. 2 se postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb.

Můj dotaz zní:

Je tedy možné od 1. 1. 2014 postupovat nadále podle zrušené vyhlášky č. 440/2001 Sb.?

Touto problematikou jsme se podrobně zabývali i v článku „Jak budeme odškodňovat pracovní úrazy v r. 2014“, protože víme, že je tento problém v praxi velice diskutován. Byl diskutován na Mezinárodní vědecké konferenci pracovního práva a práva sociálního zabezpečení, která se konala v říjnu letošního roku v Třešti za účasti cca 70 expertů pracovního práva ČR, mimo jiné i soudců Nejvyššího soudu ČR. Závěr byl tento

- ZP v ustanovení § 394 odst. 2 ZP jasně stanoví, že „Do doby nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění se postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění vyhlášky č. 50/2003 Sb.“
- Toto ustanovení je jasné a vyplývá z něj, že vyhláška č. 440/2001 Sb. bude pro oblast odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání platit i v roce 2014 a možná i déle, přesně do doby nabytí účinnosti zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění, jehož účinnost byla naposledy odsunuta k datu 1. ledna 2015.
- Nový OZ, přestože se pokládá za zákon sjednocující veškeré soukromé právo, nemá sílu rušit bez výslovné úpravy platná ustanovení jiného zákona.

I přes tyto argumenty byla daná problematika dále diskutována – naposledy minulý týden v Radě vlády pro BOZP a zde byl vyhledán další podpůrný argument pro platnost vyhlášky. Ustanovení § 3080 bod 237 (zrušení vyhlášky č. 440/2001 Sb.) je třeba interpretovat v souladu s všeobecným ustanovením (obsaženým v přechodných ustanoveních nového OZ), konkrétně s ustanovením § 3029 odst. 2 NOZ, které stanoví „Nestanoví-li tento zákon něco jiného, nejsou dotčena ustanovení právních předpisů z oboru práva veřejného, jakož i ustanovení jiných právních předpisů upravujících zvláštní soukromá práva.“ Toto ustanovení je třeba vykládat ve vztahu k zmocňovacímu ustanovení § 372 odst. 2 ZP.

Pokud by býval měl zákonodárce v úmyslu zrušit vyhlášku č. 440/2001 Sb. i ve vztahu k odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání podle ZP a ve vztahu k odškodňování úrazů podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, pak by toto na základě citovaného § 3029 nového OZ musel provést výslovnou úpravou v zákoně č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva. Vzhledem k tomu, že tak neučinil, je třeba předmětnou vyhlášku považovat pro oblast pracovního práva za platnou a veškeré názory, že vyhláška je nenávratně zrušena, odporují legislativním zvyklostem.

Použité předpisy :

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace

zákon č. 98/2012 Sb., občanský zákoník

vyhláška č. 440/2001 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění.

Vypracovala: JUDr. Dandová